

VID

**Studieplan for videreutdanning i
Rus- og avhengighetsproblematikk
60 studiepoeng**

**Programme Description for Continuing Education in
Substance Use and Addiction
60 ECTS**

**Fakultet for sosialfag
Faculty of Social Studies**

VID Oslo

Godkjent 24. april 2018 av Utdanningsutvalget

Approved 24 April 2018 by The Education Committee

Mindre endringer godkjent av dekan på Fakultet for Sosialfag Elisabeth Brodtkorb

2. mai 2019

Innhold

1. Presentasjon av studiet	1
2. Målgruppe og opptakskrav	2
3. Læringsutbytte	2
4. Arbeids- og undervisningsformer	3
5. Internasjonalisering	4
5. Vurderingsformer.....	4
6. Studiets oppbygning	5
7. Nøkkelinformasjon om studiet	5
8. Emnebeskrivelser	9
Perspektiver på rus- og avhengighetsproblematikk	9
Kunnskapsbasert argumentasjon	11
Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis	13
Vurdering av kvalitet i tjenesteutøvelse	15
Forebygging av arbeidsrelatert stress.....	17
Forprosjekt til fordypningsoppgave	19
Fordypningsoppgave	21

1. Presentasjon av studiet

Videreutdanning i rus- og avhengighetsproblematikk er et tverrprofesjonelt studietilbud organisert ved Fakultet for sosialfag og tilrettelagt som et deltidsstudium. Rus- og avhengighetsproblematikk omfatter en rekke komplekse fenomener som krever bidrag fra mange fagområder med henblikk på analyse og problemforståelser. I tillegg til rusavhengighet er spilleavhengighet oppført i det internasjonale diagnosesystemet. Som student vil du få kunnskaper om ulike måter å forstå disse problemene på. Med utgangspunkt i internasjonalt forankrede teorier om kompliserte sosiale problemer søker studiet å utdanne den enkelte student til å kunne foreta kvalifiserte valg og vurderinger av ulike teoridannelser, behandlingssideologier og behandlingsmetoder i sin egen praksis. Fagfeltets historiske og fagpolitiske utvikling nasjonalt og internasjonalt vil danne en viktig bakgrunn for analyser av hvordan ulike praksiser har utviklet seg.

Studiet skal bidra til å øke og utvikle studentenes egne ferdigheter i samtale og samhandling, hvor samarbeid på tvers av profesjoner, sektorer og nivåer er kjennetegn. Studentene stimuleres til selvrefleksjon, verdibevissthet, etisk refleksjon og fagkritisk tenkning.

I løpet av de siste 15 – 20 år har det skjedd store forandringer innenfor dette fagfeltet, både organisatorisk, lovmessig og faglig. Gjennom rusreformene ble behandlingstiltak overført fra fylkeskommunen til staten ved de regionale helseforetakene. Behandling av rusrelaterte problemer ble etablert som et nytt tjenesteområde innenfor spesialisthelsetjenesten (Ot.prp. nr. 3, 2002-03). Borgere med rusrelaterte problemer har derved fått pasientrettigheter, jfr. Pasient- og brukerrettighetsloven, som skal sikre at pasienter/brukere får lik tilgang på helse- og omsorgstjenester av god kvalitet.

Både siste stortingsmelding for fagfeltet (*Meld. St.30 (2011-2012)*) og *Opptrappingsplanen for rusfeltet (2016-2020)* understreker nødvendigheten av en helhetlig ruspolitikk, uttrykt ved følgende innsatser:

- Forebygging og tidlig innsats
- Alle skal møte et tilgjengelig, variert og helhetlig tjenesteapparat
- Samhandling, økt kompetanse og bedre kvalitet
- Hjelp til tungt avhengige - redusere overdoser
- Innsats for pårørende og mot passiv drikking
- Sikre reell brukerinnyttelse
- Utvikle og øke bruken av alternative straffereaksjoner og straffegjennomføringsformer
- Alle skal ha en aktiv og meningsfull tilværelse

Meld. St. 30 slår fast at tilgang til alkohol fortsatt skal reguleres ved vinmonopolordningen, bevillingssystemet, pris- og aldersvirkemidler, mens forbudslinjen mot bruk og besittelse av narkotika står fast. Avkriminalisering av bruk og besittelse av narkotiske stoffer til eget bruk har imidlertid vært på den internasjonale dagsorden i flere år og er nå også et aktuelt politisk spørsmål her hjemme.

Som det fremgår er de politiske målene ambisiøse og krever kunnskap og kompetanse på flere områder både når de skal forstås og omsettes til godt faglig arbeid. Studiets læringsmål er tilsvarende ambisiøse og lagt på mastergradsnivå, som også gir mulighet for å søke innpass av hele eller deler av videreutdanningen i en mastergrad for studenter som ønsker å studere videre etter fullført videreutdanning.

2. Målgruppe og opptakskrav

Målgruppen for studiet er personer som arbeider innenfor feltet rus- og avhengighetsproblematikk og som ønsker å utdype og utvikle sine kunnskaper og sin kompetanse i kombinasjon med å være i arbeid.

Opptak til studiet skjer på grunnlag av:

Bachelorgrad (180 studiepoeng) eller annen grad eller utdanning på tilsvarende nivå av minimum tre års omfang innenfor helse- og sosialfag eller andre relevante fagområder.

Utdanning som i henhold til §34 i lov om universitet og høyskoler er godkjent som jevngrad med ovennevnte grader eller utdanningsløp.

Minst ett års relevant pasient-/klientrettet yrkespraksis **etter** fullført utdanning. Studenten må være i minst 50%-stilling i direkte pasient-/klientarbeid under utdanningen.

Søkere som ikke oppfyller de ordinære opptakskravene kan etter fastsatte kriterier søke opptak på grunnlag av realkompetanse.

Det er en forutsetning at søkere/studentene har gode norskkunnskaper både muntlig og skriftlig. Søkere med utenlandsk utdanning må dokumentere at de oppfyller krav til norsk- og engelskkunnskaper i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning.

Rangering av søkere skjer i henhold til utfyllende bestemmelser for opptak ved VID vitenskapelige høyskole 18. desember 2017.

Det er viktig for utdanningens tverrfaglige profil at studentgruppen er tverrfaglig sammensatt. Dersom søkergrunnlaget nødvendigvis gjør det, kan følgende legges til grunn for opptak:

1. Sikre tverrfaglig sammensetning av studentgruppen
2. Prioritere søkere fra samme arbeidssted.

Opptakskomiteen kan fravike rangeringsreglene i utfyllende bestemmelser (utfyllende bestemmelser for opptak ved VID vitenskapelige høyskole 18. desember 2015, revidert 6. juli 2017) i den grad det er nødvendig for å oppfylle disse kriteriene.

3. Læringsutbytte

Læringsutbyttebeskrivelsene er lagt på 2. syklus (masternivå) i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Etter fullført studium skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om rusfeltets historiske utvikling og kulturelle forankringer
- Har avansert kunnskap om utvikling av behandlingsmetoder og behandlingspraksiser i lys av ulike ideologier og forståelsesmåter
- Har inngående kunnskap om sosialpolitiske føringer og sentrale sosial- og helsepolitiske innsatsområder innenfor og tilgrensende rus- og avhengighetsproblematikk
- Har inngående kunnskap om relevant lovverk, forskrifter og handlingsveiledere
- Har generell kunnskap om epidemiologi og forbruksutvikling

- Har generell kunnskap om rusmidlers biologiske og fysiologiske virkninger
- Har avansert kunnskap om brukermedvirkning, dets forankring i lovverk og offentlige dokumenter og kjenne til forskning på området
- Har avansert kunnskap om psykiske lidelser relatert til rus- og avhengighetsproblemer
- Har kunnskap om og kan reflektere over fenomenet kultur i relasjon til profesjonsutøvelse

Ferdigheter

Kandidaten

- Kan selvstendig analysere rus- og avhengighetsproblemer i ulike kontekster
- Kan analysere egen praksis i etisk, historisk og ideologisk perspektiv
- Kan bidra til styrking og tilrettelegging av tverrprofesjonelt samarbeid
- Kan anvende et kjønns-, alders- og kulturperspektiv i tilnærmingen til rus- og avhengighetsproblematikk
- Kan identifisere faglige dilemmaer og problemstillinger i det kliniske arbeidet med pasienter/ klienter og pårørende

Generell kompetanse

Kandidaten

- Kan utøve forsvarlig praksis basert på etisk bevissthet og fagkritisk refleksjon
- Kan ivareta klientens/pasientens rett til medbestemmelse og medvirkning
- Kan bidra til fagutvikling og nytenkning på egen arbeidsplass
- Kan søke etter, anvende og formidle sentralt fagstoff og bidra til fagkritisk tenkning
- Har kunnskap om profesjonsutøvelse i andre kontekster enn den norske
- Kan reflektere kritisk over historisk og politisk kontekst og dens betydning for profesjonskultur, verdsett og kunnskapsproduksjon
- Kan på selvstendig grunnlag vurdere og bruke ulike typer vitenskapelige kunnskapskilder og spesialiserte databaser på et avansert nivå
- Kan arbeide selvstendig med vitenskapelige tekster og behersker disiplinens regler for god henvisningsskikk og kildekritikk

4. Arbeids- og undervisningsformer

Arbeids- og undervisningsformene skal legge til rette for at kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse søkes integrert i studentenes praksis. Pedagogisk legges det til rette for at studentene kan ta i bruk egne erfaringer og aktivt anvende disse i grupper og plenum i anonymisert form. Sammensetning av tverrprofesjonelle basisgrupper og veiledningsgrupper, bidrar til en læringsarena som kan reflektere det praktiske/kliniske arbeid, hvor samarbeid på tvers av organisasjoner og profesjoner står sentralt.

Undervisningen er samlingsbasert med to uker pr semester og en kortere samling i tillegg siste semester. Obligatorisk tilstedeværelse. Ved fravær utover 20% må det søkes om å kompensere for dette.

Studiet er basert på varierte arbeids- og undervisningsformer:

- Forelesninger med vekt på dialog og aktiv studentdeltakelse
- Plenumsdiskusjoner
- Gruppearbeid
- Arbeidskrav
- Seminarer
- Selvstudier
- Faglig veiledning på egen praksis
- Oppgaveveiledning
- Bruk av faglige og pedagogiske digitale verktøy

Faglig veiledning på egen praksis gis av eksterne veiledere og organiseres av studentene selv. Studentene skal motta totalt 80 timer veiledning a $\frac{3}{4}$ time. Dokumentasjon skal leveres inn før karakterutskrift kan hentes ut.

5. Internasjonalisering

Studiet integrerer en internasjonal forståelse av rus- og avhengighetsproblematikk gjennom pensum og undervisningstemaer. En stor del av fagets kunnskapsgrunnlag har fremkommet gjennom internasjonal forskning.

VID vitenskapelige høyskole har samarbeidsavtaler med flere utdanningsinstitusjoner. Dersom studenter ønsker utveksling, er det mulig å tilrettelegge for det.

5. Vurderingsformer

Eksamener avholdes i henhold til forskrift 12. desember 2016 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høyskole. Vurderingsformene gjengis under beskrivelsen av det enkelte emne. Det vektlegges at vurderingsformene bygger på studentenes arbeid i det enkelte emne.

Det avlegges eksamen i hvert emne. Vurderingsuttrykket i to av emnene er gradert A-F, mens de øvrige fem emnene karakterettes ved bruk av Bestått/Ikke bestått.

6. Studiets oppbygning

Videreutdanningen er utformet innenfor og i tråd med bestemmelser i:

- Lov av 1. april 2005 om universitet og høyskoler
- Forskrift 12. desember 2016 om opptak, studier, eksamen og grader ved VID vitenskapelige høyskole

1. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
VURUS5010	Perspektiver på rus- og avhengighetsproblematikk	10	Høst	O
VURUS5020	Kunnskapsbasert argumentasjon	5	Høst	O
VURUS5030	Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis	5	Vår	O
VURUS5040	Vurdering av kvalitet i tjenesteutøvelse	10	Vår	O
2. studieår				
Emnekode	Emnenavn	Studiepoeng	Semester	O/V*
VURUS6010	Forebygging av arbeidsrelatert stress	5	Høst	O
VURUS6020	Forprosjekt til fordypningsoppgave	10	Høst	O
VURUS6090	Fordypningsoppgave	15	Vår	O
*O=obligatorisk emne, V=valgemne				

7. Nøkkelinformasjon om studiet

Videreutdanning i rus- og avhengighetsproblematikk

Continuing Education in Substance Use and Addiction

ISCED-kode:

Studieprogramkode:

Antall studiepoeng: 60

Undervisningsspråk: Norsk

Kvalifikasjonsnivå:

2. syklus (mastergrad)

Grad etter avsluttet studium:

Videreutdanning i rus- og avhengighetsproblematikk

Organisering av studiet: Deltid (50 % studiebelastning)

Normert studietid: 2 år	Studieåret starter: Høst	Undervisningssted: Oslo
----------------------------	-----------------------------	----------------------------

Målgruppe og opptakskrav

Studiet retter seg mot fagpersoner som arbeider innenfor fagfeltet rus- og avhengighetsproblematikk.

Søkere må ha bachelorgrad (180 studiepoeng) innenfor helse- og sosialfag eller annen relevant grad eller utdanning på tilsvarende nivå. Søkere må ha minst ett års praksis i direkte pasient-/klientarbeid etter endt grunnutdanning. Søkere uten formell utdanning, men med betydelig realkompetanse, vil kunne bli vurdert etter særskilte retningslinjer. Studenter må være ansatt i minst 50% stilling i arbeid med pasienter/klienter i de to årene utdanningen pågår.

Beskrivelse av studieprogrammets innhold og profil

Studiet er organisert som et deltidsstudium over to år, med to ukesamlinger pr semester og en to-/tredagers samling i tillegg ved slutten av siste semester. Studiet er delt inn i 7 emner.

Studentene skal motta faglig veiledning på egen praksis (80 t a ¾ t) i løpet av studietiden. Dokumentasjon på gjennomført faglig veiledning skal leveres som arbeidskrav i emne 7.

Studiet skal gi økte kunnskaper om fagfeltets historiske og fagpolitiske utvikling og organisering av behandlingsformer nasjonalt og internasjonalt, som skal bidra til å øke studentens mulighet til å plassere nåtidige ruspolitiske og behandlingsmessige innsatser i en større historisk og samfunnsmessig kontekst. Studiet skal videre bidra til å øke det teoretiske grunnlaget for forståelsen av rus- og avhengighetsproblemers komplekse sammenhenger, deres ulike framtredelesesformer og de kontekstuelle rammene problemer oppstår i og eventuelt kan avhjelpes innenfor.

Studiet skal også bidra til å øke og utvikle studentenes egne ferdigheter i samtale med pasienter/klienter/brukere og i samhandling med hjelpe- og ressursystemer, hvor samarbeid på tvers av profesjoner, sektorer og nivåer er kjennetegn. Studiet skal også stimulere til selvrefleksjon, verdibevisthet, etisk refleksjon og fagkritisk tenkning.

Læringsformene er varierende: teoretisk belysning og bearbeiding gjennom forelesninger, gruppearbeid, plenumsdiskusjoner, selvstudier, faglig veiledning og bruk av digitale verktøy.

Læringsutbyttebeskrivelsene er lagt på 2. syklus (masternivå) i tråd med det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket for høyere utdanning. Etter fullført studium skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om rusfeltets historiske utvikling og kulturelle forankringer
- Har avansert kunnskap om utvikling av behandlingsmetoder i lys av ulike ideologier og forståelsesmåter
- Har generell kunnskap om epidemiologi og forbruksutvikling

- Har generell kunnskap om rusmidlers biologiske og fysiologiske effekter
- Har inngående kunnskap om relevant lovverk, forskrifter og handlingsveiledere
- Har avansert kunnskap om brukermedvirkning, dets forankring i lovverk og offentlige dokumenter og kjenne til forskning på området
- Har inngående kunnskap om sosialpolitiske føringer og sentrale sosial- og helsepolitiske innsatsområder innenfor og tilgrensende rus- og avhengighetsproblematikk
- Har god kunnskap om psykiske lidelser relatert til rus- og avhengighetsproblemer
- Har god kunnskap om og kan reflektere over fenomenet kultur i relasjon til profesjonsutøvelse

Ferdigheter

Kandidaten

- Kan analysere rus- og avhengighetsproblemer i ulike kontekstuelle sammenhenger på en selvstendig måte
- Kan analysere egen praksis i etisk, historisk og ideologisk perspektiv
- Kan bidra til styrking og tilrettelegging av tverrprofesjonelt samarbeid
- Kan anvende et kjønns-, alders- og kulturperspektiv i tilnærmingen til rus- og avhengighetsproblematikk
- Kan identifisere faglige dilemmaer og problemstillinger i det kliniske arbeidet med pasienter og klienter

Generell kompetanse

Kandidaten

- Kan utøve forsvarlig praksis basert på etisk bevissthet og fagkritisk refleksjon
- Kan ivareta klientens/pasientens rett til medbestemmelse og medvirkning
- Kan bidra til fagutvikling og nytenkning på egen arbeidsplass
- Kan søke etter, anvende og formidle sentralt fagstoff og bidra til fagkritisk tenkning
- Har kunnskap om profesjonsutøvelse i andre kontekster enn den norske
- Kan reflektere kritisk over historisk og politisk kontekst og dens betydning for profesjonskultur, verdisett og kunnskapsproduksjon
- Kan på selvstendig grunnlag vurdere og bruke ulike typer vitenskapelige kunnskapskilder og spesialiserte databaser på et avansert nivå
- Kan arbeide selvstendig med vitenskapelige tekster og behersker disiplinens regler for god henvisningsskikk og kildekritikk

Arbeids- og yrkesmuligheter etter endt utdanning

Videreutdanning i rus- og avhengighetsproblematikk vil kvalifisere til stillinger innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling (spesialisthelsetjenesten), rehabilitering- og omsorgstiltak, kommunale helse- og sosialtjenester, boligtiltak, skadereduserende tiltak, NAV, ungdomstiltak, barneverntjenester og frivillighetssektoren.

Videre studiemuligheter etter endt utdanning

Fullført videreutdanning vil gi muligheter for opptak til andre studieår i mastergrader som tilbys ved VID vitenskapelige høyskole eller relevante masterstudier ved andre høyskoler/universiteter, hvor hele eller deler av videreutdanningen kan søkes innpasset/ godkjent som del av mastergraden.

8. Emnebeskrivelser

Perspektiver på rus- og avhengighetsproblematikk Perspectives on substance use and addiction

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VURUS5010 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Høyere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 1. studieår Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 30 timer Omfang studentstyrt arbeid: 240 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 270

Innhold

Emnet gir en innføring i fagspesifikke og generelle kunnskapsteoretiske perspektiver. Forholdet mellom historikk og dagens praksiser blir belyst gjennom en historisk og idehistorisk gjennomgang av fagfeltet, samt sosialpolitiske føringer slik de er nedfelt i stortingsmeldinger, faglige retningslinjer og annen sentral dokumentasjon. Emnet gir en innføring i sentrale begreper som avhengighet og behandling og viser hvordan ruspolitikk, behandlingssideologier og behandlingsmetoder har nedfelt seg historisk og samtidig både nasjonalt og internasjonalt. Det fagspesifikke kunnskapsgrunnet knyttes til ulike vitenskapsteoretiske posisjoner for å plassere det fagspesifikke i en større sammenheng.

Hovedtemaer

- Rus- og avhengighetsfeltets historiske utvikling og kulturelle forankringer
- Sosialpolitiske føringer i en historisk og nåtidig sammenheng
- Ruspolitikk og konsekvenser for praksis
- Avhengighetsbegrepets utvikling og aktuelle forståelser
- Ulike kategorier av rusmidler
- Vitenskapsteoretiske posisjoner i relasjon til rusmiddelforskning
- Behandlingsbegrepets utvikling og aktuelle manifestasjoner
- Behandlingsmetoders kulturelle forankring
- Psykiatriske diagnosers historie, aktuelle utvikling og anvendelse

Læringsutbytte

Etter fullført eksamen skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om rus- og avhengighetsfeltets historiske utvikling nasjonalt og internasjonalt
- Har avansert kunnskap om behandlingsbegrepet og utvikling av behandlingsmetoder nasjonalt og internasjonalt
- Har avansert kunnskap om sosialpolitiske føringer og sentrale sosial- og helsepolitiske innsatsområder innenfor og tilgrensende til rus- og avhengighetsproblematikk
- Har inngående kunnskap om ulike vitenskapsteoretiske posisjoner i relasjon til rusmiddelforskning
- Har inngående kunnskap om ulike kategorier av rusmidler
- Har god kunnskap om anvendelsen av psykiatriske diagnoser på rusfeltet
- Har god kunnskap om sammenhenger mellom kultur, problemdefinisjoner og utvikling av innsatser

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan analysere rus- og avhengighetsproblemer i ulike sammenhenger
- Kan analysere praktiske tilnærminger i et historisk og idehistorisk perspektiv
- Kan analysere praksis i et faglig perspektiv
- Kan analysere egen praksis i lys av begrepet avhengighet
- Kan analysere behandlingmessige kontekster i lys av et diskursivt perspektiv på behandling
- Kan diskutere komplekse sammenhenger innen rus- og avhengighetsbehandling

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan formidle sentralt fagstoff på en kritisk og selvstendig måte
- Kan ta initiativ til og bidra til refleksjon over sentrale begreper
- Har spesialisert kunnskap som kan anvendes i tverrprofesjonelt samarbeid

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Plenumsdiskusjoner
- Selvstudier

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplikt
- Faglig veiledning på egen praksis
- Individuelt arbeidskrav

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Individuell skriftlig hjemmeeksamen	4 uker	Bestått/ikke bestått	x/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering: Omfang: 3000 ord (essay).

Kunnskapsbasert argumentasjon

Knowledge-based argumentation

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: vurus5020 Antall studiepoeng: 5 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Høyere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 1. studieår Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 15 timer Omfang studentstyrt arbeid: 125 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 140

Innhold

Emnet gir en innføring i og anvendelse av kunnskapsbasert argumentasjon. Både historisk og nåtidig har diskusjoner i fagfeltet rus- og avhengighetsproblematikk vært preget av emosjoner, sterke meninger og ideologier, snarere enn faglig begrunnede argumenter. Emnet tar sikte på å styrke studentens evne til faglig argumentasjon. Studentene arbeider i grupper som settes sammen på tvers av profesjoner og tjenestesteder/-nivåer, for å etablere en situasjon som er lik den de møter i sitt praktiske arbeid. Gruppene gis i oppgave å argumentere for eller mot et framtidig scenario basert på aktuelle fag- og sosialpolitiske temaer og skal søke forskningsbasert litteratur og dokumentasjon som kan underbygge deres argumenter. Det er knyttet et muntlig, gruppebasert arbeidskrav til emnet.

Hovedtemaer:

- Litteratursøk og kritisk kildehåndtering
- Vurdering av ulike kunnskapskilder
- Argumentasjon basert på kunnskapsbaserte kilder

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har inngående innsikt i hvordan faglige argumenter kan relateres til meninger, ideologier og følelser
- Har avansert innsikt i hvilke krav som bør stilles til faglig argumentasjon
- Har inngående innsikt i tverrprofesjonell tilnærming til en problemstilling

Ferdigheter:

Kandidaten

- Har en fagkritisk holdning ved litteratursøk i eget fagfelt
- Kan delta i diskusjoner og debatter og framholde faglige argumenter på en selvstendig måte

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Har inngående kjennskap til kunnskapsbasert argumentasjon og ulike posisjoner i tidsaktuelle faglige debatter
- Kan ta selvstendig initiativ til fagdiskusjoner på arbeidsplassen

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Prosjekt digitalt/stedlig

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplikt
- Faglig veiledning på egen praksis
- Arbeidskrav (muntlig i grupper)

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Skriftlig gruppeeksamen	6 uker	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 2000 ord.

Studentene inndeles i tverrprofesjonelle basisgrupper som beholdes gjennom hele studiet.

Eksamenspgaven blir levert basisgruppene i første studiesamling. Gruppearbeidet skjer som et prosjekt digitalt/stedlig.

Livssyn, verdier og relasjoner i profesjonell praksis

Worldview, values and relationships in professional practice

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VURUS5030 Antall studiepoeng: 5 Tilbys som enkeltemne: Ja Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 1. studieår Forkunnskapskrav:	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 15 timer Omfang studentstyrt arbeid: 120 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 135 timer

Innhold

Emnet er VIDs profilemne for alle masterprogrammer. Emnet har særlig fokus på profesjonell praksis med vekt på verdibevisst forståelse, inkludert en forståelse av hva VIDs diakonale verdier handler om.

Emnet har en særlig vekt på utfordringer knyttet til maktproblematikk og til livssynsmessig og verdimesig pluralisme i profesjonell praksis. Emnet fokuserer på å opparbeide en forståelse av hva eget verdi- og livssynsmessig ståsted i møte med brukere med ulike verdier og livssyn betyr.

Hovedtemaer:

- Verdier i profesjonell praksis
- Det livssyns åpne, multikulturelle samfunn
- Spenningen mellom kulturelt mangfold, sekularisering og individualisering som kontekst for profesjonell praksis
- Kritisk refleksjon over egen førforståelse og verdier
- Maktperspektiver i profesjonell praksis
- Diakonale og trosbaserte tradisjoner i profesjonell praksis

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har kunnskap om kritiske diskurser rundt maktforhold og verdier i relasjon til profesjonell praksis
- Har kunnskap om trosbaserte og diakonale aktørers tradisjoner og roller i samfunn, helse og velferd
- Har utdypet kunnskap om betydningen av brukeres livssyn og verdier for profesjonell praksis

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan analysere faglige problemstillinger i lys av samfunnets kulturelle og livssynsmessige mangfold
- Kan tematisere og analysere livssyn og verdiers betydning for profesjonsutøvelsen
- Kan identifisere og forholde seg kritisk til maktforhold i profesjonelle relasjoner

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan delta i tverrfaglige verdidiskusjoner

Arbeids- og undervisningsformer

- Nettbaserte leksjoner
- Seminarer/forelesninger
- Studentaktive metoder som fremmer tverrfaglig refleksjon og drøfting

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplikt
- Faglig veiledning på egen praksis

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Individuell skriftlig hjemmeksamen	Et semester	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 2000 ord.

I begynnelsen av emnet (slutten av første samling, eller tilsvarende hvis heltid/ikke samlingsbasert) presenteres oppgaveteksten. Vurderingsformen er et essay som studentene skal jobbe med i løpet av emnets varighet og som skal leveres ca 1 uke etter siste undervisning/studentaktivitet. Oppgaveteksten legger vekt på kunnskap og analyse/drøfting av sentrale temaer i emnet og deres relevans for studentens spesifikke fag/profesjonsfelt.

Vurdering av kvalitet i tjenesteutøvelse

Service quality assessment

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VURUS5040 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne Studienivå: Høyere grad Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 1. studieår Forkunnskapskrav: Bestått forutgående emner	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei Studentarbeidsomfang Undervisningsomfang: 30 timer Omfang studentstyrt arbeid: 220 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 250

Innhold

Emnet gir en innføring i anvendelse av fagteoretiske perspektiver i utdyping og analyse av fagområdets mange praksisfelt, hvilke konsekvenser rus- og sosialpolitikk har for praksis, målgrupper av pasienter/klienter, tverrprofesjonelt samarbeid og tjenesteutøvelse. Emnet ses i sammenheng med Emne 1, 2 og 3.

Hovedtemaer:

- Rus- og sosialpolitikk og konsekvenser for praksis
- Relevant lovverk
- Maktperspektiver
- Tverrprofesjonelt samarbeid og organisering
- Forebyggingsstrategier
- Kjønn som dimensjon i forebygging og behandling
- Rusmiddelbruk i et livsløpsperspektiv
- Rusmiddelbruk/avhengighet og etnisitet
- Rus og psykiske lidelser (ROP- lidelser)
- Rusmiddelbruk og avhengighet i et familieperspektiv
- Pårørende til pasienter/klienter med komplekse sosiale problemer

Læringsutbytte

Etter fullført eksamen skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om komplekse og sammensatte problemer blant pasienter/klienter
- Har inngående kunnskap om psykiske lidelser og rus i et behandlingsperspektiv
- Har god kunnskap om rusmidler i et biologisk og fysiologisk perspektiv
- Har avansert kunnskap om forebygging og tidlig intervensjon
- Har avansert kunnskap om kjønn som dimensjon i forebygging og behandling
- Har avansert kunnskap om teorier omkring tverrprofesjonelt samarbeid
- Har avansert kunnskap om maktperspektiver i relasjon til profesjonsutøverens posisjon

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan anvende kunnskaper om psykiske lidelser i en klinisk sammenheng
- Kan reflektere over maktposisjoner i kliniske sammenhenger
- Kan synliggjøre refleksjon og kritisk vurdering av egen yrkesutøvelse
- Kan anvende kunnskaper om forebygging og tidlig intervensjon
- Kan anvende kunnskaper om særlige grupper og rusrelaterte problemer i praksis
- Kan anvende relevant lovverk

Generell kompetanse

Kandidaten

- Kan ta initiativ til faglige diskusjoner omkring komplekse problemer
- Har oversikt over og kan henviser til ulike kunnskapskilder

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Selvstudier

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplikt
- Faglig veiledning på egen praksis
- 40 timer veiledet praksis

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Individuell skriftlig hjemmeeksamen	To uker	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 3 500 ord.

Forebygging av arbeidsrelatert stress

Prevention of work-related stress

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VURUS6010 Antall studiepoeng: 5 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Høyere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 15 timer Omfang studentstyrt arbeid: 125 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 140

Innhold

Emnet gir en innføring i sentrale teorier om hvordan profesjonelle hjelpere påvirkes av arbeidet med klienter/pasienter som sliter med psykiske traumer og komplekse psykososiale problemer. Herunder hvordan organisering av arbeidet påvirker den enkelte ansattes mulighet for trivsel og egenomsorg. Skandinaviske studier anvendes til illustrasjon av sammenhengen mellom stress og arbeidsbetingelser innen sosial- og helsefaglig arbeid i velferdsstaten.

Hovedtemaer:

- Årsaker til sykefravær i Skandinavia
- Gjennomgang av forskjellige begreper som anvendes i den internasjonale stressforskning
- Gjennomgang av teorier om stress og utbrenthet i jobb med klienter/pasienter med komplekse problemer
- Organisatoriske forhold som har betydning for trivsel

Læringsutbytte

Etter fullført emne skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har avansert kunnskap om begreper anvendt synonymt med stress og utbrenthet
- Har avansert kunnskap om viktige teorier innen stressforskning
- Har inngående kunnskap om hvordan stress og utbrenthet kan forebygges
- Har god kunnskap om hvordan organisering av helse- og sosialfaglig arbeid påvirker trivsel på arbeidsplassen

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan identifisere egen risiko for utbrenthet
- Kan identifisere mulige stressforebyggingsstrategier i belastende arbeidssituasjoner
- Kan støtte kolleger som sliter med stress og risiko for utbrenthet

Generell kompetanse:

Kandidaten

- Kan ta initiativ til og delta i diskusjoner om trivsel på arbeidsplassen sett i relasjon til organisering av arbeidet

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesning
- Selvstudier
- Tverrprofesjonelt gruppearbeid

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplikt
- Faglig veiledning på egen praksis
- Arbeidskrav (individuell refleksjonsnotat)

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Skriftlig gruppeeksamen	6 uker	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 2000 ord

Studentene får utdelt oppgavetekst i 5. studiesamling. Eksamensarbeidet foregår digitalt/stedlig.

Forprosjekt til fordypningsoppgave

Preliminary Paper Outline

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VURUS6020 Antall studiepoeng: 10 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Høst Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Høyere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav: Ingen		Undervisningsomfang: 30 timer Omfang studentstyrt arbeid: 230 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 260

Innhold

Emnet er lagt opp som et forprosjekt til den individuelle fordypningsoppgaven, som leveres ved slutten av studiet. I emnet inngår undervisning om forskningsmetode, forskningsetikk, prosjektarbeid og oppgaveskriving. Emnet tar utgangspunkt i kravene til fordypningsoppgaven siste semester, hvor tema skal hentes fra egen praksis, og gir innføring i hvordan en slik oppgave kan bygges opp og generelt om oppgaveskriving. Studenten skal på bakgrunn av dette utarbeide en prosjektbeskrivelse som skal danne grunnlag for den individuelle fordypningsoppgaven i eget valgt tema.

Hovedtemaer:

- Forskningsmetode og forskningsetikk
- Prosjektarbeid
- Oppgaveskriving
- Litteratursøk
- Planlegging av skriftlig arbeid

Læringsutbytte

Etter fullført eksamen skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten

- Har god innsikt i forskningsmetode og forskningsetikk
- Har god kunnskap om oppbygging av et prosjektarbeid
- Har avansert kunnskap om oppgaveskriving og gjeldende retningslinjer for oppgaveskriving
- Har god kunnskap om litteratursøk

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan gjennomføre litteratursøk knyttet til oppgitt tema
- Kan utforme en prosjektbeskrivelse i henhold til gitte krav

Generell kompetanse

Kandidaten

- Kan utvikle ulike problemstillinger med utgangspunkt i tema
- Har god forståelse for sammenheng mellom problemstilling og valg av metode
- Har god forståelse av forskningsmetode relatert til vitenskapsteori

Arbeids- og undervisningsformer

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Selvstudier

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplicht
- Faglig veiledning på egen praksis

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Individuell skriftlig hjemmeeksamen	8 uker	Bestått/ikke bestått	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: 3000 ord.

Besvarelsen skal utformes som en prosjektbeskrivelse.

Fordypningsoppgave

Final Paper

Fakta om emnet	Undervisning	Praksis
Emnekode: VURUS6090 Antall studiepoeng: 15 Tilbys som enkeltemne: Nei Emnestatus: Obligatorisk emne	Undervisningsspråk: Norsk Undervisningssted: Oslo Undervisningstermin: Vår Obligatorisk undervisning: Ja	Praksisstudier: Nei
Studienivå: Høyere grad		Studentarbeidsomfang
Plassering i studieløpet Heltid: Ikke aktuelt Deltid: 2. studieår Forkunnskapskrav: Bestått emne 6.		Undervisningsomfang: 45 timer Omfang studentstyrt arbeid: 355 timer Totalt antall studentarbeidstimer: 400

Innhold

Emnet er en individuell fordypning i eget valgt tema fra studentens praksis og bygger på emne 6. Emnet ses også i sammenheng med forutgående emner og særlig emne 1. Det er ønskelig at dette er bidrag til fagutviklingsprosjekter på studentens arbeidsplass, men det er ikke et krav. Til emnet er det knyttet et muntlig, individuelt arbeidskrav som består i å legge fram besvarelsen for medstudenter, lærere, veiledere og eventuelt kolleger innenfor en tidsramme på 30 minutter, inkludert tid til spørsmål og refleksjoner.

Hovedtemaer:

- Forskningsmetode relatert til vitenskapsteori
- Tverrprofesjonelt samarbeid
- Kildevurdering og kildekritikk
- Fagutviklingsprosjekt
- Taus kunnskap

Læringsutbytte

Etter fullført eksamen skal kandidaten ha følgende læringsutbytte, inndelt i kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskaper:

Kandidaten:

- Har god kunnskap om sammenheng mellom vitenskapsteori og forskningsmetode
- Har inngående kunnskap om forskningsetiske retningslinjer
- Har inngående kunnskap om oppgaveskriving
- Har avansert kunnskap om litteratursøk og kildebehandling
- Har avansert kunnskap om eget valgt tema

Ferdigheter:

Kandidaten

- Kan gjennomføre en veiledet selvstendig undersøkelse med utgangspunkt i egen praksis
- Kan anvende forskningsmetode på egen valgt problemstilling
- Kan analysere egen praksis i lys av relevant forskning
- Kan selvstendig vurdere ulike kilder inngående
- Kan diskutere ulike problemstillinger i relasjon til rus og avhengighet
- Kan anvende forskningsetiske retningslinjer på en selvstendig måte knyttet til fagutviklingsprosjekter

Generell kompetanse

Kandidaten

- Har god kompetanse i skriftlig framstilling av et tema
- Kan synliggjøre kunnskap og kompetanse i fagfeltet (taus kunnskap)
- Kan drøfte empiri i forhold til ulike teoretiske perspektiver på en selvstendig måte
- Kan ta initiativ til og bidra i fagutviklingsprosjekter på egen arbeidsplass

Arbeids- og undervisningsform

- Forelesninger
- Gruppearbeid
- Selvstendig arbeid
- Oppgaveveiledning

Obligatoriske aktiviteter

- Nærværsplicht
- 40 timer veiledet praksis
- Innlevert dokumentasjon på 80 t veiledning
- Arbeidskrav (individuell)

Vurderingsordning

Vurderingsform	Varighet	Vurderingsuttrykk	Vekting
Individuell skriftlig eksamen	Et semester	A-F	100/100

Utfyllende informasjon om eksamen/vurdering:

Omfang: (8000 ord +/- 10%).